

**Nr 607**

Av herr **Birke m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 139, angående utbyggnad av yrkesutbildningen m. m.*

De framför allt under senare år gjorda investeringarna i motorfordon är av sådan omfattning att de i storleksordning — per år — är jämförbara med t. ex. bostadsbyggandet. Investeringar i dessa två varaktiga konsumtionsvaror skiljer sig emellertid i det avseendet att investeringar i motorfordon har en kortare varaktighetstid. Förutom att motorfordonens livslängd är betydligt kortare är underhålls- och reparationskostnaderna större. Skall en omfattande kapitalförstöring kunna undvikas erfordras därför en fullgod serviceorganisation.

Genom motorismens våldsamma expansion befinner sig bilverkstadsbranschen i ett besvärligt läge, i det att dess organisation är underdimensionerad. Bristen på yrkeskunnig arbetskraft har gjort sig kännbar över hela landet och betecknas på sina håll som katastrofal. Rekryteringen har enligt gjorda undersökningar stagnerat under år 1954. För att en tillfredsställande serviceorganisation skall erhållas behöver, enligt Bilverkstädernas riksförbunds beräkningar, såvitt inte speciella restriktioner införes, fram till år 1960 branschen tillföras åtta tusen nya yrkesarbetare med tyngdpunkten lagd på periodens tidigare del. Härvid har ändock, på grund av rationaliseringar och genomsnittligt bättre bilbestånd, räknats med ett högre antal reparationsobjekt per arbetare än för närvarande.

Den nuvarande utbildningskapaciteten — systematiskt ordnad utbildning i företagen — uppgår till ca 250 lärlingar per år. Därtill kommer ett lika stort antal elever, som utbildas i samhällets yrkesskolor. Beträffande samhällets utbildning av bilmekaniker, där den senaste statistiken visar 168 avgångna elever efter fullföljd kurs, kan antagas att en utbyggnad av avdelningarna för bilmekaniker kommer att ske i proportionsvis samma utsträckning som för övriga yrkesavdelningar, dvs. med i runt tal en fördubbling på 15 år. Jämsides med denna utbyggnad av samhällets yrkesutbildning bör förutsättas att företagen själva vidtager alla åtgärder för att vidga lärlingsutbildningen. På grund av branschens struktur — endast ca 10 procent av företagen har ett arbetarantal överstigande 25 — torde det emellertid vara orealistiskt att räkna med en avsevärt ökad systematisk lärlingsutbildning av i detta sammanhang nödvändig omfattning.

Mot bakgrunden av den nuvarande utbildningskapaciteten — ca 500 elever per år — och den begränsade utbyggnad som är att räkna med samt med tanke på att 8 000 färdigutbildade bilmekaniker behöver tillföras branschen till år

1960 beräknas ett underskott av ca 5 000 arbetare komma att föreligga vid nämnda tidpunkt.

Enligt vår mening är det bl. a. ett nationalekonomiskt intresse att fordonsbeståndet genom en tillfredsställande service skyddas mot en onormalt snabb värdeminskning. De åtgärder som i proposition nr 139 föreslås beträffande yrkeskolväsendet synes inte kunna tillfredsställa ifrågavarande behov.

För bilbranchens vidkommande synes det oss vara möjligt att genom utnyttjande av en mindre del av de under år 1955 inflytande bilaccismedel genomföra åtgärder utan att detta behöver belasta skattebudgeten. Då bilaccisen angivits ha endast en rent inflationshämmande uppgift och inte avser att tillföra statskassan medel, synes det även vara psykologiskt riktigt att den bilköpande allmänheten finge återbäring i form av bättre service. Ett skäl som ytterligare talar härför är att bilaccismedlen inte är avsedda att omedelbart investeras i några vägprojekt.

Då det inte synes oss möjligt att utan vissa undersökningar föreslå konkreta lösningar för yrkesutbildningens trygghet i vad avser bilbranschen, torde det böra uppdras åt en utredning, i vilken bilbranschens organisationer ges representation, att till nästa års riksdag framkomma med förslag om närmare planering och organiserande av ifrågavarande yrkesutbildning.

Med stöd av vad ovan anförts hemställs,

att riksdagen måtte i anledning av proposition nr 139 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en utredning i syfte att i god tid före nästa års riksdag kunna framlägga förslag till planering och organisation av yrkesutbildningen för bilbranschens del, avsedd att bekostas av bilaccismedel.

Stockholm den 13 april 1955

*E. Birke*

*Rolf Eliasson*

*Carl Östlund*

*Eric Nilsson*  
Svalöv